

med delgivningskvitto

 Riksentikvarieämbetet

Ink. 2000-07-07

Dnr... 311-3643-2000

Byggnadsminnesförklaring av härbre ("Karolinerladan") inom fastigheten Singsjölandet 1:8, Brunflo sn, Östersunds kn

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 3 kap 1 § kulturminneslagen, härbre ("Karolinerladan") inom fastigheten Singsjölandet 1:8, Brunflo sn, Östersunds kn, för byggnadsminne.

BAKGRUND

Se tidigare utskickat PM.

Förslag till byggnadsminnesförklaring sändes ut på remiss den 10 april 2000. Inga invändningar mot byggnadsminnesförklaring har framkommit. Riksentikvarieämbetet har framfört synpunkter beträffande formuleringar och ifrågasatt nödvändigheten av ett skyddsområde. Länsstyrelsen menar dock att ett skyddsområde tydliggör syftet med byggnadsminnesförklaringen och på ett åskådligt sätt visar på byggnadsminnets omfattning.

Jämtlands läns museum ser i remissvaren mycket positivt på att de medeltida timmerbyggnaderna säkerställs för framtiden. För flertalet av byggnaderna poängterar Läns museet behovet av ytterligare forskning kring byggnadens historia och tekniska skick. Läns museet menar att det är viktigt att det vård- och dokumentationsarbete som inleddes under 1980-talet fortsätter, så att kunskapen om och vården av timmerbyggnaderna utvecklas vidare.

Situationsplanen har enligt anvisningar från fastighetsägarna korrigerats något beträffande härbrets placering.

BESKRIVNING OCH HISTORIK

Härbret är dendrokronologiskt daterat till 1477-78, vilket gör det till landskapet Jämtlands näst äldsta daterade timmerhus. Endast Boddas bönhus vid Bodsjö kyrka, som daterats till 1291, är äldre.

Härbret i Singsjön flyttades från Sundsjöåsen till sin nuvarande plats i mitten av 1970-talet. Ingångssidan har en kort svale och något utskjutande överdel. Knutformen är av typen rännknut. Dörr saknas. Invändigt finns spår av bl.a. sädesbingar och stolpar, som kan tyda på att härbret haft flera olika funktioner genom åren, som småfåhus, stall och hölada. Det finns även en lucka, som kan ha varit gödselutkast. Golvet består av plank.

På en av ytterväggarna finns en mängd kulhål, som enligt traditionen tillkommit i samband med karolinernas fälttåg mot Norge 1718. Finska soldater, som var förlagda i Umeå, passerade på vägen till Norge Sundsjö. I Sundsjöåsen lär de ha övernattat och då övat prickskytte på härbret, som därav kallas "Karolinerladan".

Härbret är mycket välbevarat, då dateringen även omfattar takåsarna. I mitten av 1970-talet lades nya rafter och ett nytt bräddtak. Huset används som ett litet gårdsmuseum med jordbruksredskap från trakten. Intill härbret ligger en stuga, som flyttades till platsen på 1940-talet och likaledes fungerar som gårdsmuseum. Stugan är sannolikt från tidigt 1800-tal.

Härbret i Singsjön är ett av Jämtlands läns 14 kända medeltida timmerhus, som nu är förklarade som byggnadsminne.

MOTIVERING

Härbret har tillsammans med övriga medeltida timmerhus ett stort vetenskapligt värde i ett nationellt och internationellt perspektiv. Timmerhusen ger framför allt kunskap om medeltidens byggnadsskick, men också viktig information om tidens människor och deras levnadsvillkor. Kring härbret, "Karolinerladan", finns också en sedan länge stark lokal tradition.

De medeltida timmerhusen är sällsynta och viktiga historiska dokument. De har ett byggnadshistoriskt värde, som gör dem synnerligen märkliga. Härbret i Singsjön ("Karolinerladan") uppfyller därmed kulturminneslagens krav för byggnadsminnesförklaring.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Skyddsområdet omfattar del av fastigheten Singsjölandet 1:8 (se markerat område på Situationsplan).

1. Härbret får inte rivas, flyttas, byggas om, till, eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
2. Härbret får inte förändras till sin interiör.
3. Åtgärder som innebär ingrepp i härbrets stomme får inte göras.

4. Härbret skall underhållas så att det inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med sådana material och metoder att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Skyddsområdet skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Vegetation, såsom gräs, buskar och träd, skall hållas i sådant skick att byggnadsminnet inte skadas. Inom skyddsområdet får ytterligare byggnader eller andra fasta anordningar inte uppföras.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om vård och underhåll.

Om ändring av byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna anses nödvändig, kan Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen meddela tillstånd till detta.

ÖVERKLAGANDE

Detta beslut kan överklagas hos Länsrätten i Jämtlands län, se bilaga (Formulär F4).

I den slutliga handläggningen av ärendet har bitr. länsantikvarie Jesper Larsson och förste länsassessor Erik Berglund deltagit.

Uno Svaleryd
länsråd

Johan Loock
antikvarie

Bilagor:

Situationsplan
Blankett för överklagande (Formulär F4)

Sändlista:

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm

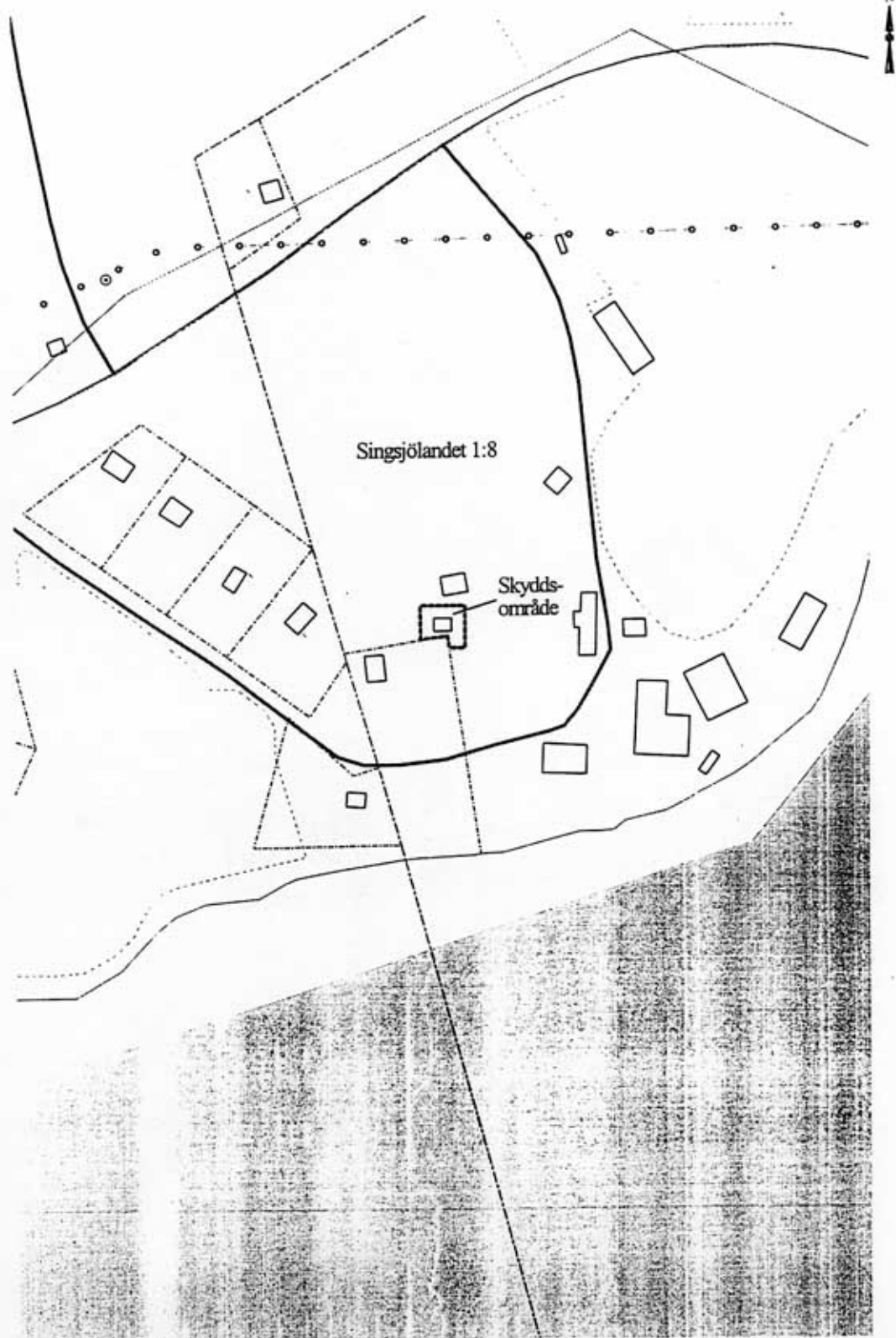
Länsstyrelsen
Jämtlands län
Kulturmiljö

Jämtlands läns museum
Box 709
831 28 Östersund

Lantmäterimyndigheten i Östersunds kommun
831 82 Östersund

Östersunds kommun
Miljö- och stadsbyggnadskontoret
831 82 Östersund

Situationsplan
(hårbrets placering är approximativt inritad)

Skala 1:2000